

POSTANOWIENIE

23 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Piotr Telusiewicz

na posiedzeniu niejawnym 23 października 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa J. K.

przeciwko G. spółce akcyjnej w W.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej J. K.

od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z 31 lipca 2023 r., I AGa 305/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego 5400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia obowiązanemu odpisu niniejszego postanowienia.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 31 lipca 2023 r., Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, w sprawie z powództwa J. K. przeciwko G. spółce akcyjnej w W., o zapłatę, na skutek apelacji strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w [...] z 1 lipca 2022 r., zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że w punkcie I oddalił powództwo ponad kwotę 80 000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 3 lipca 2018 r. do dnia zapłaty; w punkcie III zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu (pkt 1); oddalił apelację w pozostałym zakresie (pkt 2) oraz orzekł o kosztach postępowania (pkt 3).

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiodła strona powodowa, zaskarżając wyrok w części: w zakresie punktu 1 (tj. oddalenie powództwa co do kwoty 627 188,39 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 3 czerwca 2022 r. do dnia zapłaty oraz rozstrzygnięcie co do kosztów procesu) oraz punktu 3.

3. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 2, 4 k.p.c..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

4. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej

jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

5. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

6. Skarga kasacyjna strony powodowej nie zawiera argumentów dostatecznych dla uznania, że skarżący skutecznie wykazał, iż w sprawie zachodzą powołane przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2, 4 k.p.c.

7. Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na potrzebie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w judykaturze sądowej i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa,

zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego (postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Skarżący wskazał, iż w przedmiotowej sprawie konieczne jest dokonanie wykładni art. 123 § 1 k.c. pod kątem rozróżnienia sytuacji, kiedy następuje rozszerzenie powództwa polegające na wystąpieniu z nowym roszczeniem, od sytuacji, kiedy zmiana wysokości (kwoty) dochodzonego odszkodowania dokonywana jest w ramach roszczenia dochodzonego pierwotnie, co ma istotny wpływ na ocenę momentu, w którym doszło do przerwania biegu przedawnienia.

W ocenie Sądu Najwyższego, w kontekście przedmiotowej sprawy, nie zachodzi potrzeba dokonania wykładni wskazanego przepisu. Można przywołać choćby stanowisko Sądu Najwyższego (wyrok z 21 lutego 2024 r., II CSKP 2036/22), w którym wskazano, iż o tym czy wniesiony pozew przerywa bieg terminu przedawnienia co do części - czy co do całości roszczenia, decyduje kompleksowa ocena żądania, uzasadniającej go podstawy faktycznej i ujawnionego w uzasadnieniu pozwu zamiaru powoda. Jeżeli ocena wysokości zgłoszonego żądania w kontekście uzasadnienia pozwu i zamiaru powoda pozwoli na przyjęcie, że celem wytoczenia powództwa jest dochodzenie całości przysługującego powodowi roszczenia, wynikającego z przytoczonych faktów (określonego zdarzenia), to nawet gdy w toku postępowania okaże się, iż należne roszczenie ma większy rozmiar, należy przyjąć, że pozew stanowił w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 1 k.c. czynność przedsięwziętą w celu dochodzenia całości, a nie jedynie części roszczenia.

W niniejszej sprawie, taka kompleksowa ocena, została dokonana przez Sąd Apelacyjny. Ocena ta zaś została skonkludowana w następujący sposób: „Sąd Odwoławczy doszedł zatem do przekonania, że zarówno treść pozwu, jak

i pozostałe zgromadzone w aktach sprawy dokumenty, jednoznacznie wskazują, na fakt, że zamiarem powoda było ograniczenie roszczenia odszkodowawczego do kwoty oznaczonej w pozwie, a więc dochodzenia go jedynie w części”.

Podobne stanowisko wyrażał pozwany w odpowiedzi na skargę kasacyjną. Ponowne przywoływanie podniesionych tam argumentów należy uznać za zbędne w tym miejscu.

W związku z tym podkreślana potrzeba wykładni przepisu wskazana przez skarżącego jest w istocie pytaniem o trafność stanowiska Sądu wyrażonego w związku z rozstrzygnięciem tej konkretnej sprawy i polemiką z tym stanowiskiem, związaną z zastosowaniem konkretnych przepisów prawa. Pozwala to na przyjęcie, że skarżącemu nie chodzi o wykazanie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., a jedynie o poddanie zaskarżonego orzeczenia kontroli kasacyjnej.

8. Złożenie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance oczywistej jej zasadności oznacza, zgodnie z poglądem utrwalonym w judykaturze, że skarżący musi przedstawić dokładny wywód, na czym – jego zdaniem – polega oczywista zasadność skargi w danej sprawie z przytoczeniem przepisów, których naruszenie ją spowodowało oraz argumentację wskazującą na to, dlaczego opisane naruszenie doprowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej, w trybie z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 i przywołane tam orzecznictwo). Skarżący, przedstawiając – jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” – powinien zatem wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (zob. postanowienia SN: z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 15 kwietnia 2021 r., IV CSK 617/20).

To co ma świadczyć o oczywistej zasadności skargi nie może być jednocześnie ujmowane jako podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., gdyż jeżeli występuje istotne zagadnienie prawne albo poważny problem

świadczący o potrzebie wykładni przepisu, to nie można jednocześnie twierdzić, że z tych samych przyczyn skarga jest oczywiście uzasadniona, jako że twierdzenie o oczywistej zasadności skargi pozostaje wówczas w kolizji z problemami prawnymi warunkującymi pierwszą i drugą podstawę przedsądu. Taka konstrukcja wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania dyskwalifikuje jego zasadność już na samym wstępie (zob. postanowienie SN z 24 czerwca 2021 r., III CSK 77/21).

W przedmiotowej sprawie zachodzi powyższa sytuacja. Skarżący, w uzasadnieniu do wniosku o przyjęcie skargi na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., odwołuje się do problematyki przerwania biegu przedawnienia, o którym była mowa w kontekście przesłanki wynikającej z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Skarżący łączy zatem przesłanki wskazane w art. 398⁹ § 1 pkt 2, 4 k.p.c.

9. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

10. Z powyższych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w związku z § 2 pkt 7 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

[a!]